**Универзитет у Београду**
**Филолошки факултет**

**ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**
**коју је Андријана Броћић пријавила под насловом**
**„Концептуализација емоција самовредновања у енглеском и српском језику“**

## I - ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Орган који је именовао Комисију:

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 01.06.2016. донело је Одлуку (бр. 1495/1) о образовању Комисије за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је Андријана Броћић пријавила под насловом „Концептуализација емоција самовредновања у енглеском и српском језику“.

2. Састав Комисије:

1) др Катарина Расулић, доцент, ужа научна област Англистика (предмет Енглески језик), Филолошки факултет Универзитета у Београду, Катедра за англистику, датум последњег избора у звање: 03.09.2013. (датум првог избора: 21.05.2003.)
2) др Душка Кликовац, редовни професор, ужа научна област Српски језик, Филолошки факултет Универзитета у Београду, Катедра за српски језик, датум избора у звање: 17.10.2012.
3) др Мирјана Мишковић-Луковић, ванредни професор, ужа научна област Енглески језик и лингвистика, Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу, Одсек за филологију: Енглески језик и књижевност, датум избора у звање: 16. 12.2011. *Напомена*: др Мирјана Мишковић-Луковић у међувремену је изабрана у звање редовног професора на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област Енглески језик и лингвистика, 05.07.2016.

## II - БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Андријана Броћић рођена је 23.6.1979. године у Београду. Дипломирала је на Филолошком факултету Универзитета у Београду, на Групи за енглески језик и књижевност, 2006. године, са просечном оценом 9,50. Школске 2010/2011. године уписала је докторске академске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду, модул: Језик, и у предвиђеном року положила је све испите и одбранила предвиђене студијске истраживачке радове у оквиру одабраног студијског програма, са просечном оценом 9,75.
Од октобра 2008. године запослена је на Филолошком факултету у Београду у звању лектора за Савремени енглески језик (бирана у звање 2008, 2011. и 2014. године). На Катедри за англистику Филолошког факултета у Београду изводи лекторску наставу (интегрисане вештине и академско писање) у оквиру предмета Савремени енглески језик на трећој години основних академских студија англистике (двосеместрални предмет Савремени енглески језик III од 2008. до 2011. године, односно једносеместрални предмети Савремени енглески језик Г5 и Г6 по реформисаном студијском програму *Језик,*

*књижевност, култура* од 2011. године). Активно је учествовала у процесу реформисања наставног програма за наведене предмете. Била је члан комисија за израду пријемног испита из енглеског језика на Филолошком факултету у Београду 2010, 2012, 2013. и 2016. године. Пре запослења на Филолошком факултету у Београду радила је као професор енглеског језика на Институту за стране језике у Београду од априла 2006. до октобра 2008. године.

Научна интересовања Андријане Броћић крећу се у области когнитивне и контрастивне лингвистике. Зимски семестар школске 2013/2014. године провела је на студијском усавршавању на Одсеку за лингвистику Универзитета у Калифорнији (под менторством проф. Ив Свитсер), где је, између осталог, похађала и курсеве из области когнитивне лингвистике и теорије појмовне метафоре. Током 2015. године учествовала је на два међународна научна семинара посвећена проучавању когнитивних, дискурсних и комуникативних аспеката појмовних метафора, и то: летња школа *Methods for Metaphor Identification and Analysis* у организацији института *The Metaphor Lab* при Универзитету у Амстердаму (јун 2015) и радионица *Metaphor Workshop* коју је проф. Херард Стејн са Универзитета у Амстердаму држао на Филолошком факултету Универзитета у Београду (октобар 2015). Има три објављена научна рада, један објављен превод научног текста, и један објављен приказ.

**III - БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА**


Објављени радови:

Броћић, А. (2012). О концептуализацији појмова ПОНОС, ГОРДОСТ, ОХОЛОСТ и НАДМЕНОСТ у српском језику. *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику XV/2*, 119–140.

Broćić, A. (2014). On the role of verticality and size in the conceptualization of self-reflective Emotions, In: Z. Paunović, M. Daničić, B. Gledić & J. Matić (eds.), *ELLSEE* Proceedings, Belgrade: Faculty of Philology, 91–103.

Броћић, А. (2016). Асоцијативни метод у испитивању концептуализације *поноса*. *Српски језик XXI/1*, 415–435.

Објављен превод научног текста / поглавље у књизи:

О појмовној метафори / Џорџ Лејкоф и Марк Џонсон. У: *Језик и сазнање. Хрестоматија из когнитивне лингвистике,* ур. Катарина Расулић и Душка Кликовац, Београд: Филолошки факултет, 2014, 273–305 [Превод поглавља "Primary metaphor and subjective experience" и "The anatomy of complex metaphor" из изворника Lakoff, G, and M. Johnson: *Philosophy in the Flesh. The Emodied Mind and Its Challenge to Western Thought,* New York: Basic Books, 1999].

Објављен приказ:

Broćić, A. (2016). Review of the book *Konstrukcione teme* (*Topics in Construction Grammar*), by Jelena Vujić, Belgrade: Faculty of Philology, 2016. *Philologia 13/14*, 127–129.

Радови излагани на међународним научним скуповима:

Броћић, А. "On the role of verticality and size in the conceptualization of self-reflective emotions". Међународна конференција *English Language and Literature Studies: Embracing Edges*, 7-9. децембар 2012. године, Филолошки факултет у Београду.

## IV - ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

На основу увида у биографију и библиографију кандидата, Комисија сматра да Андријана Броћић испуњава услове за израду докторске дисертације.

## V - ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена др Катарина Расулић, доцент Филолошког факултета у Београду, Катедра за англистику. Др Катарина Расулић предаје предмете Енглески језик 5 и 6 (Синтакса енглеског језика) и Енглески језик: специјални курс 2/1 и 2/2 (Семантика енглеског језика) на основним студијама на Катедри за англистику и предмет Когнитивна лингвистика на докторским студијама Филолошког факултета у Београду.

- Библиографија ментора са најмање пет јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

Монографија

Rasulić, K. *Jezik i prostorno iskustvo.* Beograd: Filološki fakultet, 2004, 359 str.

Уређене публикације

Расулић, К. и Кликовац, Д. (ур.). *Језик и сазнање – Хрестоматија из когнитивне лингвистике.* Београд: Филолошки факултет, 2014, 508 стр.

Радови

Rasulić, K. What's hot and what's not in English and Serbian: A contrastive view on the semantic extensions of temperature adjectives. In: *The Linguistics of Temperature,* ed. M. Koptjevskaja Tamm, Amsterdam: John Benjamins, 2015: 254–299.

Rasulić, K. *Hiding behind Bologna:* Metonymy, Metaphor and Conceptual Blurring in the Bologna Process Discourse. *Nasleđe,* Special Issue: *English Language and Literature: Contemporary Perspectives,* eds. Mirjana Mišković-Luković, Biljana Vlašković Ilić, Kragujevac: FILUM, 2015, XII/32, 37–50

Rasulić, K. Aspekti metonimije u jeziku i mišljenju. *Theoria,* 2010, 53-3: 49–70.

Rasulić, K. *Long Time, No Buzz:* Fixed Expressions as Constructional Frames. *CogniTextes* (Revue de l' Association Française de Linguistique Cognitive). [Online], Volume 5 | 2010, *Grammaires en Construction(s)/Grammars in Construction(s)*, AFLiCo 3 special issue, eds. P. Grea & G. Desagulier, URL: http://cognitextes.revues.org/356

Rasulić, K. Conceptualization of DEVELOPMENT, SOCIETY, POWER and CONTROL in Serbian and in English. In: *Die Europäizität der Slawia oder die Slawizität Europas: Ein Beitrag der kultur- und sprachrelativistischen Linguistik,* Hrsg. C. Voss, A. Nagórko, Studies in Language and Culture in Central and Eastern Europe, München/Berlin: Verlag Otto Sagner, 2009: 49–73.

Rasulić, K. English Input in Cross-linguistic Conceptual Blends: A Case Study. In: *PASE Papers 2008, Vol. 1, Studies in Language and Methodology of Teaching Foreign Languages*(eds M. Kuźniak and B. Rozwadowska)*,* Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT, 2009: 165–175.

Rasulić, K. On the Conceptualization of the European Union across EU Boundaries. In: *ELLSSAC Proceedings – International Conference English Language and Literature Studies: Structures across Cultures*, Volume I, eds. K. Rasulić and I. Trbojević, Belgrade: Faculty of Philology, 2008: 315–327.

Расулић, К. Српско-енглеске творенице у светлу теорије појмовне интеграције. У: *Семантичка проучавања српског* језика, ур. М. Радовановић и П. Пипер, Београд: САНУ, 2008: 269–289.

*This Could Be You:* Metonymy as Conceptual Integration. In: *ELLSII75 Proceedings – International Conference to Mark the 75th Anniversary of the English Department, Faculty of Philology, University of Belgrade – English Language and Literature Studies: Interfaces and Integrations*, Volume I, eds. K. Rasulić and I. Trbojević, Belgrade: Faculty of Philology, 2006: 307–317.

Расулић, К. *Тако близу, а тако далеко:* О метафоричкој концептуализацији заснованој на појмовима БЛИЗУ и ДАЛЕКО. У: *Когнитивнолингвистичка проучавања српског језика*, ур. П. Пипер, Београд: САНУ, 2006: 231–259.

Rasulić, K. Konceptualizacija DRUŠTVA pomo
u vertikalne dimenzije /na primerima engleskog i srpskog jezika/. U: *Jezik, društvo, saznanje – profesoru Ranku Bugarskom od njegovih studenata*, ur. D. Klikovac i K. Rasulić, Beograd: Filološki fakultet, 2003: 230–246.

- Досадашња менторства докторских дисертација одбрањених на Филолошком факултету Универзитета у Београду:

1) Наташа Костић: *Антонимија у енглеском и српском језику: семантичко-прагматичка анализа*, Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 24.05.2006.

2) Владан Павловић: *Градијентност у синтаксичким конструкцијама у енглеском језику*, Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 12.09.2012.

3) Татјана Ружин Ивановић: *Глаголи узроковања у енглеском и српском језику,* Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 19.10.2015.

4) Тијана Весић-Павловић: *Метафоричка пресликавања сликовне схеме ПУТАЊЕ у енглеском и српском језику,* Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 30.06.2016.

5) Емир Мухић: *Стратегије конструисања значења у савременом америчком политичком дискурсу*, Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 07.07.2016.

6) Милина Косановић: *Придеви који означавају емоције у енглеском и српском језику: когнитивнолингвистичка анализа,* Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 29.08.2016.

7) Иван Милошевић: *Фразни глаголи са партикулама IN, OUT, ON и OFF у енглеском језику: когнитивнолингвистичка анализа,* Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 03.09.2016.

---

Комисија сматра да доц. др Катарина Расулић испуњава услове за ментора предложене докторске дисертације из области англистичке лингвистике.

## VI - ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

1. Наслов

„Концептуализација емоција самовредновања у енглеском и српском језику“.

Комисија сматра да је наслов прикладан и да добро представља суштину предложене теме истраживања.

2. Предмет истраживања

Предмет предложеног истраживања чине емоционални појмови који се односе на доживљај личне вредности (ПОНОС, ОХОЛОСТ, СТИД, СРАМ, КРИВИЦА и сл.) и њихова организација у енглеском и српском језику. Истраживање је конципирано на теоријској подлози когнитивне лингвистике и у методолошким оквирима анализе корпуса.

Питање структуре, садржаја и организације емоционалних појмова значајан је предмет

проучавања у савременој лингвистици, о чему сведоче бројне рецентне студије и зборници радова посвећени проучавању језичких реализација емоционалних појмова, као што су: *The Language of Emotions* (Niemeier & Dirven 1997), *Speaking of Emotions: Conceptualization and Expression* (Athanasiadou &Tabakowska 1998), *Languages of Sentiment* (Palmer &Occhi 1999), *Emotions across Languages and Cultures: Diversity and Universals* (Wierzbicka 1999), *Metaphor and Emotion – Language, Culture, and Body in Human Feeling* (Kövecses 2000), *Emotions in Crosslinguistic Perspective* (Harkins & Wierzbicka 2001), *Verbal Communication of Emotions* (Fussel 2002), *Emotion Talk Across Corpora* (Bednarek 2008), *Complex Emotions and Grammatical Mismatches: A Contrastive Corpus-Based Study* (Dziwirek & Lewandowska-Tomaszczyk 2010), *Łódź Studies in Language: Vol. 27. Dynamicity in Emotion Concepts* (Wilson 2012), *Components of Emotional Meaning: A Sourcebook* (Fontaine, Scherer & Soriano 2013). У оквиру семантичких теорија које значењску структуру сагледавају као појмовну структуру, по укупном доприносу проучавању емоција нарочито се истичу аутори Ана Вјежбицка, која описује типичне когнитивне сценарије различитих емоција помоћу семантичких примитива на теоријској подлози природног семантичког метајезика (Wierzbicka 1986, 1992б, 1995), и Золтан Кевечеш, који на темељима теорије појмовних метафора (Lakoff и Johnson 1980) и теорије прототипа (Rosch 1978, Lakoff 1987) описује различите аспекте метафоричке концептуализације емоција (Kövecses 1986; 2000; 2005; 2008а; 2008б).

У жижи интересовања лингвиста најчешће су биле такозване *основне / примарне / базичне емоције*, као што су СРЕЋА, ТУГА, СТРАХ или ЉУТЊА. Како истиче Kövecses (2000), базичност емоција се може односити на две ствари: 1) у вертикалној организацији појмова, *љутња* (енг.*anger*) је, на пример, базичнији појам од надређеног појма *емоција* (енг. *emotion*) и подређеног појма *изнервираност* (енг. *annoyance*); 2) у хоризонталној организацији појмова, *љутња* (енг. *anger*), *страх* (енг. *fear*) или *туга* (енг. *sadness*) прототипичнији су представници категорије емоција него, рецимо, *понос* (енг. *pride*) или *нада* (енг. *hope*), при чему прототипичне емоције обично подразумевају инхерентно већи интензитет и израженије физиолошке реакције, то јест већи степен утеловљености.

За разлику од доминантних лингвистичких истраживања посвећених базичним емоцијама, предложено истраживање усредсређује се на емоције које су се у психолошким истраживањима издвојиле као посебна група емоција – то су *емоције самовредновања*, односно емоције које се односе на доживљај себе самог и процену сопствене вредности (енг. *self-conscious emotions, self-reflective emotions*). У англофоној психолошкој литератури се као примери ове категорије емоција обично наводе појмови *pride* (*понос*), *shame* (*стид*), *guilt* (*кривица*) и *embarrassment* (*нелагода*) (Tangney & Fischer 1995; Tracy & Robins 2004a). Lewis (1993) експлицитно раздваја појмове *pride* (*понос*) и *hubris* (*охолост*), а Leary (2004) емоцијама самовредновања придружује и *social anxiety* (*друштвена анксиозност*). Оно што ове емоције издваја у односу на друге емоције јесте чињеница да подразумевају *осећање сопства* (енг. *a sense of self*) (Lewis 1993; Tracy & Robins 2004a), односно свест о себи и способност формирања комплексних представа о себи, што омогућава да дође до самооцењивања, а затим и до емоција које настају као резултат такве процене личне вредности. Емоције самовредновања су когнитивно комплексније у односу на базичне емоције (стога се називају и комплексним емоцијама), развијају се касније у животу од базичних емоција, њихова примарна функција се састоји у остваривању друштвених циљева (стога се називају и друштвеним емоцијама), а немају ни универзално препознатљиве изразе лица (Tracy & Robins 2004a). У експерименталним истраживањима у вези са организацијом емоционалних појмова уопште показује се нецентрални статус емоција које се тичу процене личне вредности. Тако Fehr & Russel (1984) утврђују да

испитаници (говорници енглеског језика) наводе појмове *pride* (*понос*) и *shame* (*стид*) као периферне чланове категорије емоција, а кад је у питању вертикална појмовна организација, Shaver et al. (1987) показују да су емоције попут *pride* (*понос*) и *triumph* (*осећање успеха*) подређене основној категорији *joy* (*радост*), док су емоције попут *guilt* (*кривица*), *shame* (*стид*) и *remorse* (*кајање*) подређене основној категорији *sadness* (*туга*).

Психолошка истраживања која су непосредно посвећена емоцијама самовредновања превасходно су усмерена на изналажење теоријског модела који би на прецизан начин успоставио дистинкције међу посматраним емоционалним појмовима. Нарочито се испитују разлике између *стида* (*shame*), *кривице* (*guilt*) и *нелагоде* (*embarrassment*) с једне и између *поноса* (*pride*) и *охолости* (*hubris*) с друге стране (Lewis 1993; Tangney et al. 1996; Tracy & Robins 2004a, 2006, 2007). Тако, на пример, Lewis (1993) сматра да су *понос* и *охолост* две различите емоције, док Tracy & Robins (2004a, 2007) сматрају да су то заправо два аспекта исте емоције – аутентични понос (који проистиче из постигнутог успеха) и прекомерни понос (тј. охолост) – и уочавају аналогију између ова два вида позитивног самовредновања и *кривице* одн. *стида* на плану негативног самовредновања: аутентични понос се, као и кривица, везује за неки конкретан поступак или понашање као узрок успеха одн. неуспеха, док се прекомерни понос (охолост), као и стид, везује за приписивање успеха одн. неуспеха особи у целини, при чему се аутентични понос везује за самопоуздање, док је прекомерни понос у вези са нарцизмом. Као што се из овог кратког описа може видети, у наведеним студијама уочљива је тежња да се емоционални појмови који се односе на процену сопствене вредности објасне и разграниче у складу са принципима класичне теорије категоризације, што се показује проблематичним, будући да категорија емоција самовредновања, као и категорија емоција уопште, има сложену унутрашњу структуру и нема јасне границе, тако да се адекватније може описати и објаснити у складу са принципима прототипске категоризације.

Поједини аспекти емоција самовредновања разматрани су и у лингвистичким истраживањима. Тако Wierzbicka (1992б), у оквиру система когнитивних сценарија за емоционалне појмове заснованих на семантичким примитивима, описује и когнитивне сценарије у вези са емоционалним појмовима који подразумевају размишљање о себи и самовредновање, издвајајући седам појмова који спадају у ову категорију: *remorse* (*кајање*), *guilt* (*кривица*), *shame* (*стид*), *humiliation* (*понижење*), *embarrassment* (*нелагода*), *pride* (*понос*) и *triumph* (*осећање успеха*). Kövecses (1986, 2000) испитује метафоричку концептуализацију емоције поноса у енглеском језику и показује да се реч *pride* односи на систем појмова или појмовни домен који садржи појмове као што су *justified pride* (*оправдани понос*), *conceit* (*уображеност*), *self-esteem* (*самопоштовање*), *false pride* (*лажни понос*), *vanity* (*уображеност, сујета*), *self-assurance* (*самоувереност*), *dignity* (*достојанство*) и сл., при чему у структури овог домена прототип или когнитивну референтну тачку представља *уравнотежени понос као непосредна реакција* (енг. *balanced pride as an immediate response*), који настаје када су скала која изражава степен поноса и скала која изражава степен вредности нечега што доводи до осећања поноса у равнотежи, док се остали појмови одређују у односу на овај вид поноса. Као доказ за овакву тврдњу Кевечеш наводи да се реч *pride* користи како би се означио не само овакав прототипични понос, већ и остали појмови из овог домена, обично уз одређену модификацију (нпр. *justified, too much*), док се речи *self-esteem*, *dignity*, *conceit*, *vanity* не могу користити кад се говори о прототипичном поносу; такође, ранија истраживања емоција су показала да су тренутна, краткотрајна емоционална стања прототипичнији примери емоција од дуготрајнијих манифестација емоција, расположења, темперамента и карактерних особина

(Kövecses 1986), па се тако уравнотежени понос као непосредна реакција може сматрати бољим примером поноса него *conceit* и *vanity*, који се више односе на карактерне особине. Поред поменутих налаза, од значаја за предложено истраживање концептуализације емоција самовредновања у енглеском и српском језику су и радови Tissari (2006а, 2006б), која испитује дијахронијске промене метафоричке концептуализације енглеских појмова *shame(стид)* и *pride (понос)*у периоду од XV до XX века, Ристић (2006), која испитује религиозно-етичку, социјалну и психичку заснованост концепта емоције стида у српском језику, и Косановић (2016), која испитује појмовно-језичку организацију придева за означавање емоција у енглеском и српском језику.

Прелиминарна истраживања у вези с предметном тематиком предложеног истраживања извршена су у радовима Броћић (2012, 2014, 2016). Броћић (2012) испитује појмовне метафоре помоћу којих се структурира појам поноса у српском језику (на примерима реченица у којима се помиње реч *понос*, као и чланови деривационог гнезда ове лексеме – *поносан*, *поносно*, *поносит* и *поноситост*), и уочава разноврсне метафоре које осветљавају различите аспекте поноса: понос се најчешће концептуализује као нешто позитивно (ПОНОС ЈЕ ВРЕДАН ПРЕДМЕТ/УКРАС/СВЕТЛОСТ), али се може доживљавати и негативно (ПОНОС ЈЕ ВАТРА/ВРЕЛА ТЕЧНОСТ У САДРЖАТЕЉУ/ВЛАДАР); понос се може концептуализовати и као нешто што захтева труд да би се створило (ПОНОС ЈЕ ГРАЂЕВИНА), као стање које се лако може изгубити (ПОНОС ЈЕ РАЊИВО БИЋЕ, ПОНОС ЈЕ ЛОМЉИВ ПРЕДМЕТ), или као интензивно унутрашње стање које управља нашим поступцима (ПОНОС ЈЕ СИЛА). Броћић (2014) испитује улогу изворних домена вертикалне димензије и величине у метафоричкој концептуализацији емоција поноса и стида у енглеском језику, и показује да су ти домени продуктивни у концептуализацији наведених емоција. Потенцијална универзалност уочених метафора приписује се потенцијално универзалној структури појмова *вредности*, то јест *важности*, који су инхерентни датим емоционалним појмовима. Броћић (2016) испитује концептуализацију поноса у српском језику путем асоцијативне методе, с циљем утврђивања елемената типичног сценарија и типичног субјекта емоције поноса. Анализа одговора испитаника указује на следеће најфреквентније типове поноса: прототипични понос је позитивна, непосредна емоционална реакција на *лични успех* или *постигнуће*, други тип поноса настаје као *резултат исправног/поштеног поступања* и *племенитог опхођења према другим људима*, док је трећи тип поноса онај који појединац осећа *према блиским људима када постигну успех*; при томе се у српском језику понос најјаче асоцијативно везује за *мајку* као типичног носиоца.

Предложено истраживање има циљ да систематски испита и упореди начине на које се емоционално искуство везано за процену сопствене вредности опојмљује у енглеском и српском језику. Будући да различити аутори наводе различите појмове као припаднике категорије емоција самовредновања, као и да се речници и тезаури разликују у погледу разграничавања значења и навођења синонимних израза, у предложеном истраживању поћи ће се од централних појмова *pride* и *shame* у енглеском, одн. *понос* и *стид* у српском језику, а у анализу ће бити укључени и њима сродни појмови који се у релевантним лексикографским изворима наводе као најфреквентнији синоними (нпр. енг. *conceit, vanity, arrogance, hubris; embarrassment, humiliation, chagrin; guilt, remorse, contrition,* одн. срп. *гордост, охолост, надменост, ароганција; срам, срамота; кривица, кајање* итд.) По утврђивању репрезентативног скупа лексема које означавају емоције самовредновања у енглеском одн. српском језику, тежиште истраживања биће на метафоричкој и метонимијској концептуализацији посматраних појмова, на подлози теорије појмовних метафора, која постулира да је опојмљавање апстрактних домена човековог искуства тесно

повезано са човековим телесним искуством, као и да су метафора и метонимија централни когнитивни механизми за структурирање и разумевање апстрактних домена.
Испитивање концептуализације емоција самовредновања у енглеском и српском језику значајно је како на појмовно-језичком, тако и на културолошком плану, с обзиром на утицајни Хофстедеов модел култура (Hofstede 2001), који, између осталог, постулира поделу на индивидуалистичке и колективистичке културе. По том моделу, британска одн. америчка култура припадају индивидуалистичким културама, док би српска (словенска) култура припадала типу колективистичких култура. У том погледу, поређење концептуализације поноса, стида и сродних емоција самовредновања у енглеском и српском језику посебно је интересантно у светлу налаза појединих истраживача који указују на то да су међукултурне разлике у концептуализацији емоција условљене управо критеријумима индивидуализма и колективизма (Ogarkova и др. 2012, Markus & Kitayama 1991, Nisbett et al. 2001), да индивидуалистичке културе подстичу концептуализацију независне личности, док колективистичке културе подстичу концептуализацију међузависности личности у односу на друге чланове групе и припадност групи, при чему ове разлике у доживљају сопствене личности утичу на тумачење догађаја који доводе до концептуализације, изражавања и регулације емоција (Mesquita 2001; Matsumoto и др. 2008), тако да се, на пример, у индивидуалистичким културама стид повезује са самопоуздањем и моралношћу (Scherer и Wallbott 1995), ближи је појму љутње (Kitayama и др. 1995) и мање се јавно показује (Rodríguez Mosquera et al. 2000) него у колективистичким културама.

На основу изложеног образложења, Комисија сматра да је предложени предмет истраживања по својој сложености, актуелности и значају подобан за истраживање у оквирима докторске дисертације.

3. Прелиминарна библиографија

Кандидаткиња је уз образложење предлога теме докторске дисертације приложила следећи прелиминарни списак литературе која је релевантна за предложено истраживање:


1) Aarts, B., Denison, D., Keizer, E. & Popova, G. (Eds.) (2004). *Fuzzy grammar: A reader*. Oxford: Oxford University Press.
2) Apresjan, V. (1997). Emotion metaphors and cross-linguistic conceptualisation of emotions. *Cuadernos de Filología Inglesa*, 179–195.
3) Athanasiadou, A. & Tabakowska, E. (Eds). (1998). *Speaking of emotions*: *Conceptualization and expression*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
4) Barcelona, A. (Ed.) (2000). *Metaphor and metonymy at the crossroads – A cognitive perspective*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
5) Barcelona, A. (2001). On the systematic contrastive analysis of conceptual metaphors: Case studies and proposed methodology. In: M. Pütz (Ed.), *Applied Cognitive Linguistics*. *Language Pedagogy* (Vol. 2, pp. 117–146). Berlin: Mouton de Gruyter.
6) Beger, A. &Jäkel O. (2009). ANGER, SADNESS and LOVE revisited: Differences in emotion metaphors between experts and laypersons in the genre psychology guide. *Metaphorik.de*, *16*, 87–108.
7) Броћић, А. (2012). О концептуализацији појмова понос, гордост, охолост и надменост у српском језику. *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, *XV/2*, 119–140.
8) Broćić, A. (2014). On the role of verticality and size in the conceptualization of self-

reflective emotions, In: Z. Paunović, M. Daničić, B. Gledić, J. Matić (Eds.), *ELLSEE Proceedings*, Belgrade: Faculty of Philology, 91–103.

9) Брођић, А. (2016). Асоцијативни метод у испитивању концептуализације *поноса*. *Српски језик*, *XXI*/1, 415–435.
10) Bugarski, R. (2005). Slikovne metafore u razgovornom jeziku. U knjizi *Jezik i kultura*, Beograd: XX vek, str. 179–208.
11) Cameron, L. & Low, G. (Eds.) (1999). *Researching and applying metaphor.* Cambridge: Cambridge University Press.
12) Cameron, L. & Maslen, R. (Eds). (2010). *Metaphor analysis: Research practice in applied linguistics, social sciences and the humanities*. John Benjamins
13) Charteris-Black, J. (2004). *Corpus approaches to critical metaphor analysis*. Basingstoke/New York: Palgrave Macmillan.
14) Croft, W. & Cruse, D. A. (2004). *Cognitive linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
15) Cvetković, K. (2000), *Konceptualne metafore u vezi sa glagolima vizuelne percepcije u engleskom i srpskom jeziku,* Magistarski rad odbranjen na Filološkom fakultetu u Beogradu, 2000.
16) Deignan, A. (2003). Metaphorical expressions and culture: An indirect link. *Metaphor and Symbol*, 18:4, 255–271.
17) Deignan, A. (2005). *Metaphor and corpus linguistics*. Amsterdam: John Benjamins
18) Dirven, R. & Pörings, R. (Eds.) (2003). *Metaphor and metonymy in comparison and contrast.* Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
19) Dragićević, R. (2006). Ispitivanje konceptualizacije ljutnje. U: *Kognitivnolingvistička proučavanja srpskog jezika*, ur. P. Piper i M. Radovanović, Beograd: SANU, 97–121.
20) Dragićević, R. (2007). Konceptualizacija tuge u srpskom jeziku. *Srpski jezik*, *XI*/1-2, 309–325.
21) Dziwirek, K. &Lewandowska-Tomaszczyk, B. (2010). *Complex emotions and grammatical mismatches: A contrastive corpus-based study.* Berlin: Mouton de Gruyter
22) Evans, V. & Green, M. (2006). *Cognitive linguistics: An introduction*. Hillsdale, NJ and Edinburgh: Lawrence Erlbaum Associates/Edinburgh University Press.
23) Fauconnier, G. & Turner, M. (2002). *The way we think: Conceptual blending and the mind's hidden complexities*. New York: Basic Books.
24) Fehr, B. & Russell, J. A. (1984). Concept of emotion viewed from a prototype perspective. *Journal of Experimental Psychology: General*, *113,* 464–486.
25) Fehr, B.& Russell, J. A.(1991). The concept of love viewed from a prototype perspective. *Journal of Personality and Social Psychology, 60,* 425–438.
26) Fontaine J. R. J., Scherer, K. R. & Soriano, C. (Eds.). (2013). *Components of emotional meaning: A sourcebook*. Oxford: Oxford University Press.
27) Fontaine J.R. J. & Scherer, K. R. (2013). The global meaning structure of the emotion domain: Investigating the complementarity of multiple perspectives on meaning In: J. R. J. Fontaine, K. R. Scherer & C. Soriano (Eds). *Components of emotional meaning: A sourcebook* (pp. 106–125). Oxford: Oxford University Press.
28) Geeraerts, D. & Grondelears, S. (1995). Looking back at anger: Cultural traditions and metaphorical patterns. In: J. Taylor & R. MacLaury (Eds.), *Language and the cognitive construal of the world* (pp. 153–179). Berlin: Mouton de Gruyter
29) Geeraerts, D. & Cuyckens, H. (Eds.) (2007). *The Oxford handbook of cognitive linguistics*.

New York: Oxford University Press.
30) Gibbs, R. (2011). Evaluating conceptual metaphor theory, *Discourse Processes*, *48*:8, 529–562.
31) Gibbs, R. W., Jr. & Steen, G. J. (Eds.), (1997). *Metaphor in cognitive linguistics: Selected papers from the fifth international cognitive linguistics conference – Amsterdam, July 1997*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
32) Gonzalez-Marquez, M., Mittelberg, I., Coulson, S. & Spivey, M. J. (Eds.). (2007). *Methods incognitive linguistics*. Ithaca: John Benjamins.
33) Grady, J. & Taub, S. & Morgan, P. (1996). Primitive and compound metaphors, In: A. Goldberg (Ed.), *Conceptual Structure, Discourse, and Language*. Stanford: CSLI.
34) Grady, J. (1997a). Foundations of meaning: Primary metaphors and primary scenes. Unpublished doctoral dissertation, University of California, Berkeley.
35) Grady, J. (1997b). THEORIES ARE BUILDINGS revisited. *Cognitive Linguistics 8*, 4, 267–290.
36) Grady, J. (1998): The 'Conduit Metaphor' revisited: A reassessment of metaphors for communication, In: J.P. Koenig (Ed.), *Discourse and Cognition: Bridging the gap*, Stanford, CA, 205–218.
37) Grady, J. (1999). A typology of motivation for conceptual metaphor: correlation vs. resemblance. In: R. W. Gibbs & G. Steen (Eds.), *Metaphor in Cognitive Linguistics*, Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins, 79–100.
38) Grady, J. (2005). Primary metaphors as input to conceptual integration. *Journal of Pragmatics* 37, 1595–1614.
39) Gries, S. T., Brdar, M. & Zic Fuchs, M. (Eds.). (2011). *Convergence and expansion in cognitive linguistics.* John Benjamins, Amsterdam/Philadelphia.
40) Heywood, J., Semino, E., & Short, M. (2002). Linguistic metaphor identification in two extracts from novels. *Language and Literature 11*, 35–54.
41) Hofstede, G. (2001). *Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions and organizations across nations*. 2nd Edition, Thousand Oaks CA: Sage Publications.
42) Holland, D. & Quinn, N. (Eds.). (1987). *Cultural models in language and thought*. Cambridge: Cambridge University Press.
43) Holland, D. & Kipnis, A. (1995). The not-so-egotistic aspects of American self. In: J.A. Russel et al. (Eds.), *Everyday conceptions of emotion* (pp. 181–202), Dorrdreht: Kluwer.
44) Hupka, R. B., Lenton, A. P. & Hutchison, K. A. (1999). Universal development of emotion categories in natural language. *Journal of Personality and Social Psychology*, *77* (2), 247–278.
45) Hurtado de Mendoza, A., Fernández-Dols, J. M., Parrott, G. W., & Carrera, P. (2010). Emotion terms, category structure, and the problem of translation: The case of vergüenza and shame. *Cognition and Emotion*, *24*, 661–680.
46) Hurtado-de-Mendoza A., Molina, C. & Fernández-Dols, J-M. (2013). The archeology of emotion concepts: A lexicographic analysis of the concepts shame and vergüenza. *Journal of Language and Social Psychology*, *32*: 272–290.
47) Johnson, M. (1987). *The body in the mind: The bodily basis of meaning, imagination, and reason*. Chicago: University of Chicago Press.
48) Johnson, M. (2005). The philosophical significance of image schemas. In: B. Hampe (Ed.) in cooperation with J. Grady, *From perception to meaning: image schemas in cognitive linguistics*, Berlin/New York: Mouton de Gruyter, 15–33.
49) Kitayama, S., Markus, H., & Matsumoto, H. (1995). Culture, self and emotion: A cultural

perspective on “self-conscious” emotions. In: J. P. Tangney & K. Fischer (Eds.), *Self-conscious emotions: The psychology of shame, guilt, embarrassment and pride,* New York, NY: Guilford Press, 439–464.

50) Klikovac, D. (2004). *Metafore u mišljenju i jeziku,* Beograd: XX vek.
51) Klikovac, D. (2006a [2000]). *Semantika predloga – Studija iz kognitivne lingvistike* (2. izdanje). Beograd: Filološki fakultet.
52) Кликовац, Д. (2006b), О метафоричкој концептуализацији неких апстрактних појмова из домена моралности, *Српски језик,* XI / 1–2, 103–114.
53) Klikovac, D. (2007a). Ljubav i jezik, *Ljubav i psihijatrija* [Referati sa seminara *Ljudi govore*, održanog 12. i 13. 12. 2005] (priredio Branko Ćorić), Beograd: Institut za neuropsihijatrijske bolesti „Laza Lazarević“, 33–45.
54) Кликовац, Д. (2008), Шта је то метафора?, *Књижевност и језик, LV*: 1–2, 57–76.
55) Kosanović, M. (2009). Konceptualizacija emocije sreće u engleskom i srpskom jeziku. Magistarski rad. Beograd. Filološki fakultet.
56) Kosanović, M. (2016). Pridevi koji označavaju emocije u engleskom i srpskom jeziku: kognitivnolingvistička analiza. Doktorska disertacija. Beograd: Filološki fakultet.
57) Kovačević, Ž. (2007). *Englesko-srpski frazeološki rečnik*. (4. izdanje). Beograd: Filip Višnjić.
58) Kövecses, Z. (1986). *Metaphors of anger, pride, and love: A lexical approach to the structure of concepts.* Amsterdam/Philadelphia: J. Benjamins.
59) Kövecses, Z. (1998). Are there any emotion-specific metaphors? In: A. Athanasiadou & E. Tabakowska (Eds.), *Speaking of emotions: conceptualization and expression,* Berlin/New York: Mouton de Gruyter, 127–151.
60) Kövecses, Z. (2000). *Metaphor and emotion. Language, culture, and body in human feeling.* Cambridge/New York: Cambridge University Press
61) Kövecses, Z. (2002). *Metaphor. A practical introduction*. New York and Oxford: Oxford University Press.
62) Kövecses, Z. (2005). *Metaphor in culture. Universality and variation.* Cambridge: CUP
63) Kövecses, Z. (2008a).The conceptual structure of happiness. In: Tissari/Pessi/Salmela, 2008, 131–143.
64) Kövecses, Z. (2008b). Metaphor and emotion. In: R. Gibbs (Ed.) *The Cambridge handbook of metaphor and thought*, Cambridge: Cambridge University Press, 380–396.
65) Kövecses, Z. (2013). The metaphor–metonymy relationship: Correlation metaphors are based on metonymy, *Metaphor and Symbol*, *28*:2, 75–88.
66) Lakoff, G. & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by.* Chicago: University of Chicago Press.
67) Lakoff, G. & Turner, M. (1989). *More than cool reason: A field guide to poetic metaphor.* Chicago: Chicago University Press.
68) Lakoff, G. (1993). The contemporary theory of metaphor. In: A. Ortony (Ed.) *Metaphor and thought* (2. Edition), Cambridge: Cambridge University Press, 202–251.
69) Lakoff, G. (1999). The invariance hypothesis: Is abstract reasoning based on image-schemas? *Cognitive Linguistics 1*, 39–74.
70) Lakoff, G. & Johnson, M. (1999). *Philosophy in the flesh*. New York: Basic Books.
71) Langacker, R. W. (1987). *Foundations of cognitive grammar,* Vols. 1 & 2, Stanford, CA: Stanford University Press.
72) Leary, M. R. (2004). Digging deeper: The fundamental nature of “self-conscious” emotions.

*Psychological Inquiry 15* (2), 129–131.
73) Lewis, M. (1993). Self-conscious emotions: Embarrassment, pride, shame and guilt. In: M. Lewis, & J. M. Haviland (Eds.) *Handbook of emotions*, New York: Guilford, 563–594.
74) Markus, H. R. & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion and motivation, *Psychological Review*, *98*, 224–253.
75) Matsumoto, D., Seung, H.Y. & Fontaine, J. (2008). The relationship between emotional display rules and individualism versus collectivism, *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 39(1), 55–74.
76) Mesquita, B. (2001). Emotions in collectivist and individualist contexts, *Journal of Personality and Social Psychology*, *80*, 68–74.
77) Mikolajczuk, A. (1998). The metonymic and metaphorical conceptualisation of *anger* in Polish, In: A. Athanasiadou & E. Tabakowska, *Speaking of emotions: Conceptualisation and expression*, Berlin/New York: Mouton de Gruyter, 153–191.
78) Milivojević, Z. (2004). *Emocije, psihoterapija i razumevanje emocija* (5. izdanje). Novi Sad: Psihopolis.
79) Mittelberg, I., Farmer, T.A., & Waugh, L. R. (2007). They actually said that? An introduction to working with usage data through discourse and corpus analysis. In: M. Gonzalez-Marquez, I. Mittelberg, S. Coulson & M. J.Spivey (Eds.) *Methods in cognitive linguistics* (pp. 20–52). Amsterdam: John Benjamins.
80) Müller, C. (2008). *Metaphors dead and alive, sleeping and waking: A dynamic view*. Chicago, London: University of Chicago Press.
81) Nacey, S. (2013). *Metaphors in learner English*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
82) Niemeier, S. & Dirven, R. (Eds). (1997). *The language of emotions*. Amsterdam: John Benjamins.
83) Nisbett, R. E., Peng, K., Choi, I. &Norenzayan, A. (2001). Culture and systems of thought: Holistic versus analytic cognition. *Psychological Review*, *108*, 291–310.
84) Nisbett, R. E. & Masuda, T. (2003). Culture and point of view. *Proceedings of the National Academyof Sciences*, 100, 11163–11170.
85) Ogarkova, A. (2007). Green-eyed monsters: A corpus-based study of the concepts of ENVY and JEALOUSY in modern English. *Metaphorik.de 13*, 87–147.
86) Ogarkova, A. & Soriano, C. (2014). Emotion and the body: A corpus-based investigation of metaphorical containers of anger across languages. *International Journal of Cognitive Linguistics*, *5*(2), 147–179.
87) Omori, A. (2008). Emotion as a huge mass of moving water. *Metaphor and Symbol*, *23*(2), 130–146.
88) Ortony, A. & Turner, T. J. (1990). What's basic about basic emotions? In: *Psychological Review*, *Vol.97*, *No.3*, 315–331.
89) Pavlović, T. (2007). Metaphorical conceptualization of fear in English and Bosnian. Unpublished MA Thesis, Faculty of Philosophy, University of Tuzla.
90) Peña Cervel, S. M. (2003). *Topology and cognition: What image-schemas reveal about metaphorical language of emotions*. Munich: Lincom Europa.
91) Piper P., Dragićević, R. & Stefanović, M. (2005). *Asocijativni rečnik srpskog jezika*. Beograd: Beogradska knjiga / Službeni list SCG / Filološki fakultet.
92) Пипер, П. (Ур.), (2006). *Когнитивнолингвистичка проучавања српског језика*, Београд: САНУ.

93) Pragglejaz Group. (2007). MIP: A method for identifying metaphorically used words in discourse, *Metaphor and Symbol 22*/1, 1–39.
94) Rakić, J. (2015). Kulturološki aspekti konceptualizacije prototipičnih emocija u engleskom jeziku. Doktorska disertacija. Beograd: Filološki fakultet.
95) Rasulić, K. (2003). Konceptualizacija *društva* pomoću vertikalne dimenzije, U: D. Klikovac & K. Rasulić (Ur.), *Jezik, društvo, saznanje – Profesoru Ranku Bugarskom od njegovih* studenata, Beograd: Filološki fakultet, 239–254.
96) Rasulić, K. (2004). *Jezik i prostorno iskustvo*, Beograd: Filološki fakultet.
97) Расулић, К. (2006), *Тако близу, а тако далеко:* О метафоричкој концептуализацији заснованој на појмовима близу и далеко, У: П. Пипер (Ур), *Когнитивнолингвистичка проучавања српског језика*, Београд: САНУ, 231–259.
98) Расулић, К. & Кликовац, Д. (Ур.) (2014). *Језик и сазнање. Хрестоматија из когнитивне лингвистике.* Београд: Филолошки факултет.
99) Ристић, С. (2006). Концепт емоције 'стида' у српском језику. У: П. Пипер (Ур), *Когнитивнолингвистичка проучавања српског језика*, Београд: САНУ, 261–283.
100) Rodríguez Mosquera, P. M., Manstead, A. S. R., & Fischer, A. H. (2000). The role of honor-related values in the elicitation, experience, and communication of pride, shame and anger: Spain and the Netherlands compared. *Personality and Social Psychology Bulletin, 26*, 833–844.
101) Russell, J. A. (1991a). Culture and the categorization of emotions. *Psychological Bulletin, 110*, 426–450.
102) Russell, J. A. (1991b). In defense of a prototype approach to emotion concepts. *Journal of Personality and Social Psychology, 60,* 37–47.
103) Scherer, K. R. & Wallbott, H. G. (1994). Evidence for universality and cultural variation of differential emotion response pattering. *Journal of Personality and Social Psychology, 66*, 310–328.
104) Semino, E. (2002). A sturdy baby or a derailing train? Metaphorical representations of the Euro in British and Italian newspapers, *Text 22*, 107–139.
105) Semino, E., Heywood, J., & Short, M. (2004). Methodological problems in the analysis of metaphors in a corpus of conversations about cancer. *Journal of Pragmatics*, *36*, 1271−1294.
106) Semino, E. (2008). *Metaphor in discourse*. Cambridge: Cambridge University Press.
107) Shaver, P. R., Schwartz, J., Kirson, D. & O'Connor, C. (1987). Emotion knowledge: Further explorations of a prototype approach, *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 1061–1086.
108) Silaški, N., & Đurović, T. (2011). The natural force metaphor in the conceptualisation of the global financial crisis in English and Serbian. *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, *54*(1), 227–245.
109) Soriano, C. (2013b). Linguistic theories of lexical meaning. In: J. R. J. Fontaine, K. R. Scherer & C. Soriano (Eds). *Components of emotional meaning: A sourcebook*, Oxford: Oxford University Press, 63–79.
110) Steen, G. J., Dorst, A. G., Herrmann, J. B., Kaal, A. A., Krennmayer, T., & Pasma, T. (2010). *A method for linguistic metaphor identification: From MIP to MIPVU*. Amsterdam: John Benjamins Publishing.
111) Stefanowitsch, A. (2004). HAPINESS in English and German: A metaphorical-pattern analysis. In: M. Achard & S. Kemmer (Eds.), *Language, culture and mind,* Stanford: CSLI Publications, 137–149.

112) Stefanowitsch, A. (2006). Words and their metaphors. A corpus-based approach. In: A. Stefanowitsch & S. Gries (Eds.), *Corpus-based approaches to metaphor and metonymy,* Berlin and New York: Mouton de Gruyter, 63–105.
113) Stefanowitsch, A. & Gries, S. (Eds.), (2006). *Corpus-based approaches to metaphor and metonymy*. Berlin and New York: Mouton de Gruyter.
114) Storm, C. & Storm, T. (1987). A taxonomic study of the vocabulary of emotions. *Journal of Personality and Social Psychology*, *53*(4), 805–816.
115) Subirats, C. & Petruck, M. (2003). Surprise: Spanish FrameNet! In: E. Hajicova, A. Kotesovcova & Jiri Mirovsky (Eds.), *Proceedings of CIL 17*. CD-ROM. Prague: Matfyzpress.
116) Tangney, J.P. & Fischer K.W. (Eds.), (1995). *Self-conscious emotions: The psychology of shame, guilt, embarrassment and pride*. New York, NY: Guilford Press.
117) Tangney, J. P., Miller, R. S., Flicker, L., & Barlow, D. H. (1996). Are shame, guilt and embarrassment distinct emotions? *Journal of Personality and Social Psychology*, *70*, 1256–1269.
118) Taylor, J. R. (2003): *Linguistic categorization*. Oxford University Press (3rd edition).
119) Tissari, Heli (2001): Metaphors we love by. On the cognitive metaphors of LOVE from the 15th century to the present, *Studia Anglica Posnaniensia 36*, 217–242.
120) Tissari, H. (2006a): Conceptualizing shame: Investigating uses of the English word *shame*, 1418–1991, In: R.W. McConchie et al. (Eds.), *Selected Proceedings of the 2005 Symposium on New Approaches in English Historical Lexis (HEL-LEX)*, 143–154.
121) Tissari, H. (2006b): Justified pride? Metaphors of the word *pride* in English language corpora, 1418–1991, *Nordic Journal of English Studies* 5:1, 15–49.
122) Tissari, H. (2012). Integrating naming, claiming and story-telling. In: P.Wilson (Ed.), *Łódź Studies in Language: Vol. 27. Dynamicity in emotion concepts*. Frankfurt, Germany: Peter Lang.
123) Tracy, J. L., & Robins, R. W. (2004a). Putting the self into self-conscious emotions: A theoretical model. *Psychological Inquiry, 15,* 103–125.
124) Tracy, J. L., & Robins, R. W. (2004b). Show your pride: Evidence for a discrete emotion expression. *Psychological Science, 15,* 194–197.
125) Tracy, J. L., & Robins, R. W. (2007b). The psychological structure of pride: A tale of two facets. *Journal of Personality and Social Psychology,92,* 506–525.
126) Tracy, J. L. & Robins, R. W. (2008). The nonverbal expression of pride: Evidence for cross-cultural recognition. *Journal of Personality and Social Psychology*, *94*, 516–530.
127) Tseng, M., Hu, Y., Han, W-W., & Bergen, B. (2007). "Searching for happiness" or "full of joy"? Source domain activation matters. *Proceedings of the 31st Annual Meeting of the BerkeleyLinguistics Society*, *31*, 359–370.
128) Twenge, J. M., Konrath, S., Foster, J. D., Campbell, W. K., & Bushman, B. J. (2008). Egos inflating over time: A cross-temporal meta-analysis of the Narcissistic Personality Inventory. *Journal of Personality, 76*, 875–902.
129) Vainik, E. (2011). Dynamic body parts in Estonian figurative description of emotion. In Z. Maalej & N. Yu (Eds.), *Embodiment via body* parts, Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 41–70.
130) Vesić T. (2007), *Metafore u engleskom i srpskom jeziku čiji je izvorni domen pojam biljke*, Magistarski rad odbranjen na Filološkom fakultetu u Beogradu.
131) Wierzbicka, A. (1995). Adjectives vs. verbs: The iconicity of part-of-speech membership. In:

M.E. Landsberg (Ed.), *Syntactic iconicity and linguistic freezes,* Berlin/New York: Mouton de Gruyter, 223–245.
132) Wierzbicka, A. (1986). Human emotions: Universal or culture-specific? *American Anthropologist, 88*(3*)*, 584–594.
133) Wierzbicka, A. (1992b). Defining emotion concepts. *Cognitive Science, 16,* 539–581.
134) Wierzbicka, A. (1995). Everyday conceptions of emotion: A semantic perspective. In: J. Russel et al. (Eds.), *Everyday conceptions of emotion,* Dordrecht: Kluwer, 17–45.
135) Wierzbicka, A. (1999). *Emotions across languages and cultures: Diversity and universals*. Cambridge: Cambridge University Press.
136) Wierzbicka, A. (2004). 'Happiness' in cross-linguistic & cross-cultural perspective. http://www.accessmylibrary.com/
137) Wierzbicka, A. (2010). *Experience, evidence, and sense: The hidden cultural legacy of English*. Oxford: Oxford University Press.
138) Wierzbicka, A (2010). The history of emotions and the future of emotion research, *Emotion Review*, *2* (3), 269–273.
139) Wilson, P.A. (Ed.) (2012). *Łódź studies in language: Vol. 27. Dynamicity in emotion concepts*. Frankfurt, Germany: Peter Lang.
140) Yu, N. (1995). Metaphorical expressions of anger and happiness in English and Chinese*, Metaphor and Symbolic Activity*, *10*(2), 59–92.
141) Yu, N. (2008). The relationship between metaphor, body, and culture, In: R. Frank, R. Dirven, T. Ziemke & E. Bernárdez (Eds.), *Body, language, and mind (Vol. 2): Sociocultural* situatedness, Berlin and New York: Mouton de Gruyter, 387–407.
142) Yu, N. (2009). *From body to meaning in culture*. Amsterdam: John Benjamins.

4. Циљеви истраживања

Главни циљ предложеног истраживања је да се опише, објасни и упореди концептуализација емоција самовредновања у енглеском и српском језику, што подразумева следеће:

- утврдити репрезентативан скуп лексема које изражавају емоције самовредновања у енглеском одн. српском језику;
- утврдити појмовне метафоре и метонимије које структурирају емоције самовредновања у енглеском одн. српском језику;
- испитати сличности и разлике које енглески и српски језик испољавају у погледу концептуализације емоција самовредновања (на појмовном, језичком и културолошком плану);
- испитати учесталост јављања реализација утврђених појмовних метафора у корпусима енглеског и српског језика, и установити сличности и разлике које испитивани језици испољавају у том погледу;
- испитати специфичности метафоричке концептуализације емоција самовредновања у посматраним језицима у односу на метафоричку концептуализацију такозваних базичних емоција (срећа, туга, љутња и страх) посведочену у литератури;
- на основу добијених налаза извести теоријске и методолошке импликације релевантне за когнитивнолингвистички приступ проучавању емоција у различитим језицима и културама.

5. Очекивани резултати

Главни резултат предложеног истраживања треба да буде свеобухватан опис, објашњење и поређење појмовно-језичке организације домена емоција самовредновања у енглеском и српском језику. Очекује се да ће истраживање осветлити прототипску структуру категорије емоција самовредновања у енглеском и српском језику, разноврсност појмовних метафора помоћу којих се структурирају различити аспекти испитиваних емоционалних појмова у енглеском и српском језику, као и појмовне, језичке и културолошке сличности и разлике у концептуализацији емоција самовредновања у двама посматраним језицима. У вези са утврђивањем појмовних метафора, очекује се да предложено истраживање резултира прецизирањем и стандардизовањем методолошког поступка за утврђивање и формулисање предметних појмовних метафора у корпусној анализи различитих језика (конкретно, на основу значења речи које колоцирају са лексемама које изражавају апстрактне појмове емоција самовредновања), са потенцијалним импликацијама за будућа когнитивнолингвистичка истраживања концептуализације емоционалних али и других апстрактних појмова у различитим језицима.

6. План рада

План рада за предложено истраживање обухвата следеће:

1. Синтетички преглед досадашњих проучавања концептуализације емоција, посебно когнитивнолингвистичких истраживања везаних за емоционалне појмове уопште и емоције самовредновања у различитим језицима и културама.
2. Прикупљање грађе за истраживање на основу релевантних речника и електронских корпуса енглеског и српског језика. Основни извор грађе за енглески језик биће електронски корпус *BNC* (*British National Corpus*; 100 милиона речи, примери прикупљени са говорног подручја Велике Британије, до 1993. године; 10% корпуса чини говорни, 90% писани језик – текстови из дневних новина, научних часописа, књижевноуметнички текстови, објављени и необјављени материјал попут брошура, писама, летака, студентских есеја, говора и других врста писаног текста). Основни извор грађе за српски језик биће *Електронски корпус српског језика* (122 милиона речи, примери прикупљени у периоду до 2013. године, корпус садржи књижевноуметнничке текстове српских писаца у XX и XXI веку, као и научне и научно-популарне текстове из различитих домена (природне и друштвене науке), административне текстове и текстове писане публицистичким стилом (чланке из дневних новина, часописа, магазина), текстове са интернет портала, док један део текстова представљају преводи чију већину чине књижевноуметнички текстови, а мањи део преводи општих текстова). Оба корпуса представљају и по обиму и по садржају репрезентативан језички узорак и прилично су уједначени и по обиму и у погледу заступљености различитих жанрова. По потреби, поред примера из електронских корпуса, у анализу ће бити уврштени и примери из речника, ранијих радова посвећених испитиваним лексемама у оба језика, као и примери из текстова ексцерпираних путем претраживача Google (при чему ће се водити рачуна да материјал за енглески језик буде прикупљен са интернет страница у Великој Британији, а за српски језик са интернет страница регистрованих у Републици Србији).
3. Анализа ексцерпираних примера по параметрима који ће бити формулисани на

основу општег теоријског апарата когнитивне лингвистике и увида досадашњих когнитивнолингвистичких и корпуснолингвистичких проучавања емоционалних појмова. Будући да се у новијој литератури истраживачима који своја истраживања спроводе на темељу теорије појмовних метафора замера то што не наводе јасне критеријуме за идентификацију метафора (Semino и др. 2004, Steen и др. 2010б), у предложеном истраживању предвиђено је експлицитно навођење критеријума по којима се језички изрази који колоцирају са лексемама које означавају емоције самовредновања идентификују као метафорички, што укључује навођење изворног значења и има даље импликације за утврђивање и формулацију изворних домена појмовних метафора. Полазна основа у методологији предложеног истраживања биће поступак утврђивања метафоричких значења MIPVU (Steen и др. 2010б), чији ће општи принципи бити прилагођени тако да се могу односити и на енглески и на српски језик, па ће у складу с тим бити формулисане појмовне метафоре помоћу којих се концептуализују емоције самовредновања у енглеском и српском језику. Предложено истраживање подразумева квалитативну и квантитативну анализу.

4. Систематизација дескриптивних и контрастивних налаза истраживања (на појмовном, језичком и културолошком плану), те систематизација теоријских и методолошких импликација истраживања.

7. Методе истраживања

У предложеном истраживању примарно ће се користити квалитативна и квантитативна анализа корпуса, а по потреби истраживање ће бити допуњено применом (i) методе асоцијативног теста и/или (ii) применом методолошког поступка GRID.

У новијим истраживањима из области когнитивне лингвистике истиче се значај коришћења корпуса у анализи како би се стекао бољи увид у функционисање језика у стварној употреби (Deignan 2005; Semino 2008; Stefanowitsch & Gries 2006; Mittelberg, Farmer & Waugh 2007), те је оваква методологија нашла примену и у испитивању језичке концептуализације емоција – примери студија у којима се користи таква методологија су Stefanowitsch (2004, 2006), Ogarkova (2007) и Dziwirek и Lewandowska-Tomaszczyk (2010). Stefanowitsch (2004, 2006) и Ogarkova (2007) на основу учесталости јављања (у корпусима) метафоричких израза који садрже речи које означавају одређену емоцију изводе закључке о значају утврђених појмовних метафора у концептуализацији емоција које су предмет испитивања. Тако Stefanowitsch (2004) на основу квантитативне анализе утврђује разлику у значењу међу речима *happiness* и *joy*, које се често наводе као синоними – *happiness* се чешће концептуализује као ВРЕДАН ПРЕДМЕТ (*seek happiness*), док је у концептулизацији емоције *joy* значајнији изворни домен МАТЕРИЈА У САДРЖАТЕЉУ (*overflow with joy*). Dziwirek & Lewandowska-Tomaszczyk (2010), с друге стране, испитују значења реченица у којима се јављају речи које означавају одређене емоције, и на основу анализе учесталости јављања утврђених структура одређују прототип и оцртавају структуру одређених емоционалних категорија. Методологија анализе корпуса користи се и у испитивању метафора које структурирају емоције у специјализованим дискурсима: нпр. Berger и Jäkel (2009) истражују метафоричку концептуализацију емоција *anger* (*љутња*), *love* (*љубав*) и *sadness* (*туга*) у психолошкој литератури, с посебним освртом на разлику међу метафорама које користе лаици с једне, и психолози с друге стране. Такође, очигледно је обнављање интересовања за контрастивне студије, као и интеркултурно проучавање концептуализације емоција, па се корпусна методологија често комбинује са испитивањем језичке концептуализације емоција на материјалу више језика (Stefanowitsch 2004; Косановић

2009, 2016; Павловић 2007; Dziwirek & Lewandowska-Tomaszczyk 2010).
Поред тога, концептуализација емоција се испитује и путем различитих метода које се ослањају на елицитирање података од изворних говорника неког језика. Тако, рецимо, Драгићевић (2006а) замера ауторима који постављају прототипични сценарио емоција то што не објашњавају како постављају сценарио, као ни начин на који утврђују његову прототипичност, и предлаже примену асоцијативне методе путем које се до прототипичног сценарија неког емоционалног појма не долази субјективним ставом аутора, већ на основу прве асоцијације већег броја говорника, због чега се ова метода може сматрати објективнијом. У новијим психолошким истраживањима, метод који се ослања на испитивање изворних говорника у вези с доживљавањем значења емоционалних појмова јесте инструмент GRID (Fontaine, Scherer& Soriano 2013), који је преведен на преко двадесет језика, а почива на компоненцијалној парадигми утемељеној на постулатима и налазима психолошких и антрополошких проучавања емоција. Како Soriano (2013б) истиче, предност овог интрумента је у томе што нуди експлицитан и врло детаљан увид у лексички садржај речи које означавају емоције, будући да инструмент испитује степен заступљености чак 142 димензије у задатим емоционалним појмовима. Овај емпиријски и квантитативан приступ проучавању лексичке семантике емоција нашао је широку примену и у испитивању интеркултурних разлика у концептуализацији емоција, о чему сведочи зборник *Components of Emotional Meaning: A Sourcebook* (Fontaine, Scherer & Soriano 2013). Као што је наведено, уколико се укаже потреба, предложено истраживање биће допуњено применом методе асоцијативног теста и/или применом методолошког поступка GRID.

**VII - ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА**

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да Андријана Броћић испуњава услове за израду докторске дисертације.
На основу предмета, постављених циљева и очекиваних резултата истраживања, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области когнитивне и контрастивне лингвистике (енглески и српски језик).
На основу изнетих података о предложеном ментору, Комисија констатује да је доц. др Катарина Расулић подобна за ментора предложене докторске дисертације.
**На основу свега изложеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Андријане Броћић и предложене теме докторске дисертације под насловом „Концептуализација емоција самовредновања у енглеском и српском језику“, те да за ментора именује др Катарину Расулић, доцента на Катедри за англистику Филолошког факултета у Београду.**

Београд, 31.10.2016. Потписи чланова Комисије:

1. _____
др Катарина Расулић, доцент

Филолошки факултет, Београд

2. _____
др Душка Кликовац, редовни професор
Филолошки факултет, Београд

3. _____
др Мирјана Мишковић-Луковић, редовни професор
Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац